

get lettere. Jeg skulde troe, at Geistligheden i sin Interesse for Præsteenkerne, der ofte leve i overmaade trange Kaar, ogsaa vil foretrække den Anvendelse, der er foreffrevet i Lovudkastet for dem, der tidligere var paataent. Det er disse Bemærkninger, jeg har havt at anføre mod, hvad den ærede Landsthingsmand til Begrundelse af sit Amendement har anført af det rige Fond af Kundskaber i disse Forhold, som vi Alle vide, at han er i Besiddelse af.

Orsted: Naar den høitærede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet er istand til, ved en Overenskomst med Livrente- og Forsørgelsesanstalten, at faae den til at overtage de Forpligtelser, som hvile paa den her omhandlede Enkekasse, under Vilkaar, som ere billige for Kassen, kan der ikke være Noget derimod at erindre. Jeg har heller ikke stillet et Ændringsforslag, som skulde være til Hindrer for Udførelsen heraf; men jeg har blot troet, at det er idetmindste correctere, at man i Loven ikke udtalte denne Anvendelse. Saaledes som Sagen dengang laae for Thinget, var det ikke givet, at en saadan Anvendelse i fuldt Omfang kunde finde Sted. Hvad de øvrige Differentspunkter angaaer, erfarer jeg nu af hvad Ministeren anfører, at der eksisterer en Hjelpeenkasse for Aalborg Stift; der er, saavidt jeg veed, ikke nogetsteds trykt Noget derom, og det har forhen været mig ubekendt; og det er mærkeligt nok, at i Provindsalstænderne i 1846, hvem Sagen var forelagt, og hvor ogsaa geistlige Mænd havde Sæde, er der ikke fremkommet det Allermindste om, at der skulde eksistere en saadan Enkekasse. Jeg troer iøvrigt ogsaa, at den hører til de meget ufuldkomne. Hvad angaaer, at de nærværende Hjelpeenkasser maae være istand til at opfylde Forpligtelserne mod Enkerne, uden at faae et saadant Tilskud, som ved den her omhandlede Leilighed kunde forskaffes dem, troer jeg virkelig, at det vil have sine store Vanskeligheder. Jeg har meget godt indseet, at de Forhold, som have udviklet sig deels i Lollands-Falsters Stift, deels i Sjællands Stift, ikke ville i deres fulde Omfang kunne være anvendelige i andre Stifter, og navnlig af den Grund, at der er flere Præster, der have bedre Kald end i de andre,

hvor Kaldene ere ringere; men i Hovedsagen er det dog det Samme, og, naar det ikke kan forventes, at et enkelt Stift, hvor Præstekaldene i Almindelighed ere mindre, vil kunne bebyrdes med saa store Pensioner, som det i 1839 var Tilfældet i Lollands-Falsters Stift, hvor en enkelt Præst endog maatte betale over 60 Rbd., vil dog et lignende Forhold fremdeles kunne indtræde andre Steder, og man kan ikke nægte, at det, at ogsaa et Bidrag, der er betydeligt mindre end det, der fandt Sted i hiint Stift, blot for den Eventualitet, at han efterlader sig en Enke, der bliver 2den Enke paa Kaldet, allerede kan være meget bebyrdende, og der kan altsaa paa andre Steder let indtræffe det Samme som paa Lolland og Falster, at Geistligheden finder sig besvaret ved den aarlige Afgift til Hjelpeenkassen. Hvad Sjællands Stifts Enkekasse angaaer, troer jeg, at det af den høitagne Minister Udvillede ikke kan tjene til et rigtigt Sammenligningspunkt mellem dette Stifts Enkekasse og de øvrige. Den sjællandske Enkekasse har nemlig meget store Fordele fremfor de andre; thi den er bygget paa et rigtigere Princip end de andre. Den begyndte strax med Bidrag, som vel ikke vare meget høie, men da de bleve givne paa en Tid, da der endnu ikke var nogen Forpligtelse for denne Kasse at opfylde, har dette gjort, at der blev opsamlet en Capital, forinden der endnu var Spørgsmaal om Udtællinger. Hjelpeenkasserne i Ribe og Viborg Stifter begyndte derimod uden nogen Udgift, hvilket har været en stor Ubillighed, da de Præster, som først traadte ind deri, havde ingen Udgifter, og have desuagtet den største Udigt til at nyde Godt deraf. Men den sjællandske Enkekasse begyndte, som sagt, med Bidrag, og samlede en betydelig Capital førend der endnu var synderlig Spørgsmaal om Udtælling. De omhandlede Enkekasser udbetaler nemlig Intet til nogen af de ældre Enker, og dersom der paa et Kald, hvor der allerede er en Enke, opstaaer en ny Enke, har Kassen blot at udrede et Supplement til hendes Pension af Kaldet, men intet Tilskud at give til den ældre Enke; i de første Aar vil den saaledes ikke faae nogen synderlig Udgift, men den vil faae flere Udgifter i Tiden. Saaledes er det vel ogsaa